

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף הבטחת הכנסה, אגף זקנה ושארים

תאריך: 27/11/2008 כ"ט בחשון תשס"ט	חוזר מס': כללי: 179/08 ז"ש: 1447 ה": 1394
נושא: לימודים תת נושא: הורה יחיד שם החוזר: לימודים שאינם שוללים זכאות	
מטרת החוזר להבהיר את התנאים שבהם זכאי הורה יחיד לגמלת הבטחת הכנסה, על אף היותו תלמיד במוסד על תיכוני או בקורס מעל 12 חודשים.	
פתח דבר	
הגדרות הורה יחיד	
תהליך עבודה <pre>graph LR; A[קריטריונים לזכאות] --> B[הוראות לביצוע]; B --> C[תהליך מקוון ה.ה.]; B --> D[תהליך מקוון ז"ש];</pre>	
השפעות נלוות	
קישורים רלוונטיים (חוק/תקנה/חוו"ד משפטית/פס"ד/חוזר) 1. סעיף 1 לחוק משפחות חד הוריות 2. תיקון 33 3. עפ"י תקנה 7 4. סעיף 238 לחוק ביטוח הלאומי.	
רשימת תפוצה	

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות אגף הבטחת הכנסה, אגף זקנה ושארים

פתח דבר

- בתאריך ה- 22/7/2008 התקבל תיקון בסעיף 3(4) לחוק הבטחת הכנסה. התיקון קובע את התנאים שבהם הורה יחיד יקבל גמלה להבטחת הכנסה, על אף לימודיו במוסד על תיכוני או בקורס מעל 12 חודשים.
- מטרת התיקון לסייע להורה יחיד לרכוש השכלה הולמת, להשתלב במעגל העבודה ולשדרג את עבודתו, כך שישתכר שכר גבוה יותר ויצא ממעגל מחוסרי העבודה.
- [תיקון 33](#).

בתוקף: 1/8/2008

[חזרה](#)

הגדרות

[הורה יחיד – עפ"י סעיף 1 לחוק משפחות חד הוריות:](#)

- מי שאינו נשוי ואין אדם הידוע בציבור כבן זוגו ויש עמו ילד [סעיף 238 לחוק ביטוח הלאומי](#).
- מי שנפרד מבן/ת זוג במשך שנתיים לפחות ונמצא בהליך גרושין שנתיים לפחות ויש עמו ילד עפ"י סעיף 238.

[חזרה](#)

קריטריונים לזכאות

- מבקש גמלה להבטחת הכנסה יהיה זכאי לגמלה אם הוא עונה על כל הקריטריונים הבאים:
- הורה יחיד, (ולא נפרד עפ"י [תקנה 7](#) לתקנות הבטחת הכנסה) המקיים תנאי עילת זכאות.
  - גמלת הבטחת הכנסה השתלמה עבור 16 מתוך 20 החודשים שקדמו לחודש תחילת הלימודים במוסד.
  - תכנית הלימודים אינה מקנה תואר שני או שלישי.
  - תשלום הגמלה לתקופת הלימודים לא תעלה על 36 חודשים.
  - מחוסר עבודה- לימודים המתקיימים בשעות הערב.
- מקרה לדוגמה:
לגרושה בת 45 ילד בן 18, הלומד בכיתה י"א. המבקשת דורשת עבודה בשירות התעסוקה. מקבלת גמלה מחודש 2/07 לסירוגין. בחודשים 6-7/07 ו 3-4/08 לא שולמה גמלה. בחודש 9/08 הציגה אישור מאוניברסיטת בר אילן על תחילת לימודים ב- 10/08. הלימודים יימשכו שנתיים, 3 פעמים בשבוע בשעות הערב, לצורך קבלת תעודה מטעם האוניברסיטה. לפיכך, הלימודים אינם שוללים זכאות.

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף הבטחת הכנסה, אגף זקנה ושארים

הוראות לביצוע

על מבקש הגמלה להציג אישור ממוסד הלימודים, הכולל את הפרטים הבאים:

1. סוג הלימודים- תעודה או תואר אקדמי
  2. משך תקופת הלימודים
  3. סוג תעודת ההסמכה שהלימודים מקנים
  4. שעות הלימוד- בוקר או ערב
- מבקש שעמד בכל התנאים, תאושר בקשתו לגמלה.

[חזרה](#)

**תהליך
מקוון
בה.**

בשלב זה יש לבצע בצורה ידנית את הפעולות הבאות, לאישור זכאות המבקש:

1. במסך לבן יש לציין שהמבקש הוא הורה יחיד, הלומד בלימודים שאינם שוללים זכאות
2. יש להזין מעקב לטווח של חצי שנה
במועד המעקב יש לוודא כי כל התנאים עדיין מתקיימים
3. במכתב אישור התביעה יש להוסיף את הפסקה הבאה:
לידיעתך, מאחר והינך תלמיד במוסד להשכלה גבוהה, במידה ויחול שינוי במצבך, לרבות בתנאים הקובעים כי הנך 'הורה יחיד', תופסק הזכאות לגמלה

בהמשך, הפעולות להתאמת זכאות לתלמיד יבוצעו אוטומטית.

[חזרה](#)

**תהליך
מקוון
בזו"ש**

בשלב זה יש לבצע בצורה ידנית את הפעולות הבאות, לאישור זכאות המבקש:

1. על פקיד התביעות לבחון האם התובעת/ת עומד בהגדרת הורה יחיד כמפורט לעי"ל. אם כן יש לציין שהמבקש הוא הורה יחיד, הלומד בלימודים שאינם שוללים זכאות.
2. בנסיבות המיוחדות בזכאות להשלמת הכנסה יש להזין קוד "הכ" הכשרה מקצועית.
3. יש להזין זכאות עתידית השלמת הכנסה נסיבות מיוחדות "חמ" – חייב מבחן תעסוקה לתקופה של חצי שנה לצורך ביצוע מעקב לבחינת המשך לימודים.

[חזרה](#)

**המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף הבטחת הכנסה, אגף זיקנה ושארים**

השפעות נלוות

הזכאות לגמלה תופסק אם בתקופת תשלום הגמלה חל שינוי במצב המשפחתי, והתובע אינו עונה על הגדרת 'הורה יחיד'.
הגמלה תופסק מהחודש שלאחר החודש שבו חל השינוי.
מקרה לדוגמה:
לגרושה בת 45 ילד בן 21, שיסיים שירות סדיר בצה"ל ב- 20/12/2008. המבקשת דורשת עבודה בשירות התעסוקה.
מקבלת גמלה מחודש 2/07.
בחודש 9/08 הציגה אישור מאוניברסיטת בר אילן על תחילת לימודים ב- 10/08.
הלימודים יימשכו שנתיים, 3 פעמים בשבוע בשעות הערב, לצורך קבלת תעודה מטעם האוניברסיטה.
כיוון שהמבקשת אינה עומדת בהגדרות 'הורה יחיד' החל מה- 1/09, הלימודים ישללו זכאות מחודש זה.

[חזרה](#)

רשימת תפוצה

נמענים לביצוע: רכזים ופקידי תביעות הבטחת הכנסה וזו"ש, פקידי דלפק קדמי
העתק לידיעה: מנהלי סניפים, מנהלי תחום גמלאות, מנהלי סניפי משנה

[חזרה](#)

בברכה,

אסתר רייס
מנהלת אגף זיקנה ושארים
ואגף סיעוד

אורנה ורקוביץקי
מנהלת אגף 01/סמנכ"ל גמלאות